

**Verneområdestyret for
Brattefjell-Vindeggen
landskapsvernområde**

Besøksadresse
Skinnarbu
3661 Rjukan

Postadresse
Postboks 2076
3103 Tønsberg

Kontakt
Sentralbord +47 33 37 10 00
Direkte +47 953 00 640
sfvtpost@statsforvalteren.no

Verneområdestyret for Brattefjell-
Vindeggen landskapsvernområde

Sakshandsamar Kristian Kvaalen Herregården

Vår ref. 2025/3310 - 432.2

Dato 04.12.2025

Innkalling til styremøte 12.12.25

Det vert med dette kalla inn til møte i verneområdestyret.

Tid: Fredag 12.12.25
Stad: Nutheim Gjestgiveri

Gje beskjed snarast på 957 93 735 eller kristian.herregarden@statsforvalteren.no om du ikkje kan møte.

Saksliste:

Sak 23/25	Godkjenning av innkalling og dagsorden
Sak 24/25	Saksframlegg:
Søknad om nytt uthus som erstatning for gammalt uthus - Fyribøen 25, gnr. 21 bnr. 1
fnr. 1 i Hjartdal kommune – Jarl Eirik Straume
Sak 25/25	Referatsaker
Sak 26/25	Eventuelt
Sak 27/25	Neste møte

Sak 24/25

Søknad om nytt uthus som erstatning for gammalt uthus - Fyribøen 25, gnr. 21 bnr. 1 fnr. 1 i Hjartdal kommune – Jarl Eirik Straume

Kort om saka

Jarl Eirik Straume søker om løyve til riving av gammalt uthus, og oppsetjing av nytt uthus på Fyribøen 25, gnr. 21 bnr. 1 fnr. 1 i Hjartdal kommune.

Det er ynskje om å rive eit 60 år gammalt uthus på BYA 6 m² som er i veldig dårleg forfatning, og oppføre eit nytt uthus på BYA 15 m² på eigedomen. Samla areal på eigedomen vil etter nytt bygg bli på BYA 80 m². Det nye uthuset er ynskja å flytte noko mot sør-vest, som gjer at uthuset vil kome på eit flatare og lågare terreng og såleis ruve mindre i landskapet. Kledning på nytt bygg vil vere ståande panel i brun farge, slik som tidlegare. Taket vil og vere same som tidlegare, med pulttak og same takvinkel.

Søkjjar har i søknaden lagt ved bilete av eksisterande bygg samt teikningar og situasjonskart som syner nytt bygg.

Vedlegg

- Søknad m/ vedlegg motteke 26.11.25 (2025/14274 – 1).

Andre relevante dokument, ikkje vedlagde

- Verneforskrifta for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde.
- Naturmangfaldlova (NML).
- Forvaltingsplan for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde 2017-2027.

Det formelle grunnlaget

Verneføremålet i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde er å

- Taka vare på eit vakkert og eigenarta naturlandskap, med urørt høg fjell og fjellskogområde.
- Taka vare på det biologiske mangfaldet i området, med villreinstamme og rikt plante- og dyreliv.
- Taka vare på verdifulle kulturlandskap og kulturminne.

I verneforskrifta for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde er oppføring av bygningar og anlegg i utgangspunktet forbode, jf. kap. IV, punkt. 1.1. Punkt. 2.2 i same kapittel, seier at *"Reglane i punkt 1 skal ikkje vere til hinder for drift og vedlikehald av eksisterande bygningar, (...)." Etter kap. IV, punkt. 3.2 kan forvaltingsstyresmakta, "Når verksemda eller tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet", gje løyve til "mindre tilbygg eller ombygging av eksisterande bygningar i området."*

Verneområdestyret må særleg vurdere konsekvensane av ein dispensasjon i høve til verneføremålet og verneverdiane i området. Dette går og fram av NML § 7, som seier at prinsippa i §§ 8-12 skal leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentleg myndigheit.

I NML § 8 går det fram at offentlege avgjerder som rører ved naturmangfaldet skal byggje på vitskapeleg kunnskap om bestandssituasjonen for ulike arter, utbreiing og økologisk tilstand av

naturtypar, og effekten av påverknader. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i eit rimeleg forhold til sakas karakter og risikoen for å skade naturmangfaldet.

Verknadene av eit tiltak skal vurderast ut frå den samla belastninga økosystemet vert utsett for, jf. NML § 10. Dersom det ikkje ligg føre tilstrekkeleg kunnskap om kva for verknader eit tiltak kan ha på naturmiljøet, skal føre-var prinsippet leggjast til grunn, jf. § 9, slik at ein ikkje gjer vesentleg skade på naturmangfaldet ved at ein tek ei avgjerd på eit for dårleg kunnskapsgrunnlag.

I følge naturmangfaldlova § 11 er det tiltakshavar som skal dekkje kostnadene ved å hindre eller avgrense skade som tiltaket vil gjera på naturmangfaldet, dersom dette ikkje er urimeleg ut frå tiltaket og skaden sin karakter. I tillegg skal det etter naturmangfaldlova § 12 takast utgangspunkt i driftsmetodar, teknikkar og lokalisering av tiltaket som ut frå ei samla vurdering av den tidlegare, noverande og framtidige bruken av mangfaldet og økonomiske tilhøve gjev det samfunnsmessige beste resultatet.

Vurdering

Hytta ligg i brukssona. Forvaltningsplanen seier ikkje noko direkte om bygningar kva gjeld forvaltningsmål for kulturlandskapsona. Det er difor planens generelle bestemmingar som er førande i denne saka.

Å gje dispensasjon blir ein vurdering i det einskilde døme. Forvaltningsplanen seier at når tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, så kan forvaltningsmyndigheita på nærare vilkår gje løyve til mindre tilbygg eller ombygging av eksisterande bygningar dersom bruken ikkje vert endra. Maksimal storleik på hytte er BYA 65 m², mens maksimal storleik på uthus er BYA 15 m² – altså kan ikkje samla areal på staden overstige BYA 80 m².

All forvaltning skal vere basera på kunnskap, og i eit verneområde er det viktig med god kunnskap om kva slag verneverdiar ein har og kva som må gjerast for å sikre at tiltak ikkje verker negativt på verneverdiane. Type tiltak vil virke ulikt inn på verneverdiane. Nokre tiltak kan påverke verneverdiane kraftig og over lang tid, eller for alltid. Andre tiltak er enten forbigåande eller så små at dei ikkje vil virke negativt inn på verneføremålet. Større tiltak/inngrep vil normalt stille større krav til kunnskap om effektar på verneverdiar enn små meir ubetydelege. Til dømes er det sannsynleg å anta at utviding av overnattingskapasitet på ei hytte vil kunne medføre meir bruk og auke i samla belastning i et verneområde, enn om same hytta endra fasade eller vart ombygd med same storleik og kapasitet. Er forvaltningsmyndigheita likevel usikker på kva negative effektar eit tiltak kan medføre for verneområdet, kan dei nytte Naturmangfaldlovas bestemming om «føre-var prinsippet».

På den måten har forvaltningsmyndigheita anledning til å seie *nei* med utgangspunkt i at ein er usikker på om tiltaket vil skade verneføremåla eller ikkje.

Kunnskapsgrunnlaget for denne saka (jf. NML § 8) er basert på Naturbasen, dyreposisjonar, forvaltningsplan, Norsk raudliste for naturtypar, Botaniske registreringar i Brattefjell-Vindeggen, samt registreringar av stølsanlegg og skjøtelsplan for stølsområde. I tillegg kjem all kunnskap om villreinen i området.

Vurdering i høve til kap. IV, pkt. 3.2 i verneforskrifta:

Riving og oppsetting av nytt bygg på same stad kan i utgangspunktet kome inn under summen av omgrepa "mindre tilbygg" og "ombygging av eksisterande bygningar".

Det er ynskje om å rive eit 60 år gammalt uthus på BYA 6 m² som er i veldig dårleg forfatning, og oppføre eit nytt uthus på BYA 15 m² på eigedomen. Samla areal på eigedomen vil etter nytt bygg bli på BYA 80 m², noko som er innanfor forvaltingsplanens retningslinjer. Det nye uthuset er ynskja å flytte noko mot sør-vest, som gjer at uthuset vil kome på eit flatare og lågare terreng og såleis ruve mindre i landskapet. Kledning på nytt bygg vil vere ståande panel i brun farge, slik som tidlegare. Taket vil og vere same som tidlegare, med pulttak og same takvinkel.

Estetikk er spesielt framheva når det gjeld bygningar i landskapsvernområde. Det heiter seg i forvaltingsplanen at alle byggetiltak må tilpassast byggeskikken i lokalmiljøet med omsyn til takvinkel, taktekking, storleik, farge og fasade. Bygningar skal ha ei tradisjonell byggestil og brun eller gråaktig farge, medan taket primært må vere av typen bord- eller torvtak. Det kan ikkje krevjast spesifikke materialval, men ein vil likevel tilrå at det til utvendige veggjar vert bruka materialar av tre, enten som laftetømmer, ståande panel eller som kombinasjonar av desse. Det står vidare at det ikkje skal gjevast dispensasjon til bygging av kjellar eller bygg med fleire etasjar. Kommunane kan gje estetiske retningslinjer og forskrifter i tråd med PBL § 29. Eventuell godkjenning av innsetting av vindauge må ikkje endre bygningen sin karakter og må vere underordna bygningane sitt opphavlege preg.

Teikningane i søknaden syner ei fasade, farge, takvinklar og materialval som ser greitt ut i høve til retningslinjene, og vil framleis vere i tråd med lokal byggeskikk i verneområdet. Forvaltingsmynde har i fleire høve praktisert at andre materialar som til dømes bølgeblekk, papp og liknande er å rekne som ein del av lokal byggeskikk i området, så lenge det er nøytrale fargar og overflater som ikkje bryt opp i landskapet. Nytt uthus skal flyttast noko nærmare hytta, og ligge lågare i terrenget. Ein kan ikkje sjå at det vil vere negativt i høve til landskapsbilete og utsjånaden på tiltaket. Det vil stillast som vilkår i vedtak at gammalt uthus må rivast. Utsjånadmessig ser det greitt ut på teikningane og det vil truleg ikkje føre til auka ferdsle eller påverke landskapet eller verneverdiane i nokon negativ grad.

Riving av eksisterande hytte og oppføring av nytt vil ikkje føre til relevant auke i bruken, men det kan tenkjast noko auke i trafikk i samband med materialtransport og bygging. Skulle det vere villrein på staden på denne tid, så bør transport og/eller bygging stanse opp.

Hytta ligg i den sørlege delen av verneområdet og i definert villreinområde, men ikkje innanfor definert vinterbeite eller kalvingsområde. Området er likevel å rekne som eit viktig habitat, då villreinen ofte nyttar dei sørlege områda og fjellskogen i verneområdet sumar og haust.

Det er ingen kjende natur- eller kulturverdiar som blir påverka av tiltaket, og forvaltaren kan heller ikkje sjå at verneverdiane for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde blir negativt påverka. Ein vil sjølvstøtt få litt meir støy på staden i samband med sjølve arbeidet, men dette vil skje i eit avgrensa tidsrom og dermed vere forbigåande.

Alle avgjerder av ein forvaltingsmyndigheit vil skape presedens. Så også denne saka. Slik forvaltaren ser det, kan eit positivt vedtak med klare vilkår forsvarast også ut frå moglege presedensverknader.

**Verneområdestyret for
Brattefjell-Vindeggen
landskapsvernområde**

Framlegg til vedtak:

Verneområdestyret gjev Jarl Eirik Straume løyve til riving av gammalt uthus og oppføring av nytt uthus på BYA 15 m² ved Fyribøen 25, gnr. 21 bnr. 1 fnr. 1 i Hjartdal kommune, som beskriven i søknad dagsett 26.11.25. Løyvet er gjeve med heimel i verneforskrifta punkt 3.2 på vilkår.

Det vert sett følgjande vilkår:

- Løyvet gjeld tre år frå vedtaksdato. Om arbeidet ikkje er starta opp då, fell løyvet bort.
- Arbeidet skal dokumenterast ved at minst tre gode fotografi, som syner det nye bygget frå ulike vinklar, sendast verneområdestyret seinast to månader etter at tiltaket er avslutta.
- Gammalt eksisterande uthus skal rivast
- Sjøppel og avfall frå riving og byggearbeid skal sorterast og fraktast bort når arbeidet er ferdig.
- Det skal takast omsyn til naturverdiane i området under bygging og materialtransport. Ein skal vere spesielt merksam på villrein og sikre at den ikkje blir uroa som følgje av aktiviteten.

Det kan klagast på vedtaket til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre veker etter at vedtaket er motteke. Klaga rettast til Miljødirektoratet, men sendast til Verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde.

Vedtaket vert sendt Jarl Eirik Straume.

Med helsing

Kristian Kvaalen Herregården
seniorrådgiver

Kopi:

- Hjartdal kommune
- Statsforvaltaren i Vestfold og Telemark
- Villreinnemnda for Brattefjell-Vindeggen, Blefjell og Norefjell-Reinsjøfjell

Kopi av vedtaket vil og bli lasta opp i Miljøvedtaksregisteret.